

ANNO DOMINI DCCCLXXXIV.

S. BERTARIUS

ABBAS CASSINENSIS

NOTITIA HISTORICA IN BERTARIUM.

(Fabric. Bibl. med. et inf. Lat.)

BERTHARIUS sive *Bertarius* ex regum Francorum stirpe, abbas Cassinensis et a Saracenis obruncatus martyr anno 883, 22 Octobris; scripsit ex Veteris Codicis fide et teste Leone Ostiensi lib. 1, cap. 32, et Petro diacono cap. 12, *libros duos* *αὐτογραφήν* *Sententiarum Veteris et Novi Testamenti*, editos sine nomine auctoris; Basileæ, 1530, in-fol.; Parisiis, 1530, in-8°; Coloniae, 1533, in-8°; et Parisiis, 1556, in-12, cum libris Junilii Africani: et in Bibliothecis Patrum in quibus ex Felicis Toletani fide Juliano Toletano tribuuntur; cujus non magis sunt quam Salviani A Massill. cum quibus eos anno 1530 edidit Johannes Alexander Brassicanus; vel Ricardi Cluniasensis, ad quem referuntur a Sixto Senensi, lib. iv Bibliothecæ sacræ, pag. 371. De cæteris Bertharii scriptis nolo repetere quæ jam notata a Petro diacono et in Johannis Baptistæ Mari ad eum notis, et apud Caveum; nisi quod *versus de vita, obitu ac miraculis S. Benedicti*, etiam editos monere juvat in Actis SS. Benedict. tom. I, pag. 29; Trithemius, cap. 326; et illustr. Benedictin. II, 72, tantummodo sermones ejus elegantes commemorat.

SANCTI BERTARII

CARMEN DE SANCTO BENEDICTO.

(Apud Mabill. tom. I, Act. SS. ord. S. Bened., ex Prosperi Martinengii tom. III.)

O Benedicte pater, cunctis celeberrime terris,
 Qui confessorum culmen honoris habes:
 Te Deus a puero delegit cœlitus, atque
 Instituit sancti Germinis esse patrem.
 Tu via, tu ductor, tu pastor, doctor eorum,
 Qui, spretis terris, cœlica regna petunt.
 Tu, studiis spretis, orbis dominam fugis urbem,
 Et Domini subdis mitia colla jugo.
 Tu precibus vasis solidas fragmenta dirempti,
 Obsequiis vestris quod pedagoga tulit.
 Æs lapidis jactu confregit lividus hostis,
 Signa dabat mensæ quod, Benedicte, tuæ.
 Sed minime solitam tibi tradere desinit escam,
 Romanus furtum subripiendo pium.
 Aptarat Paschæ sibi prandia magna sacerdos,
 Sed tibi cum dapibus destinat hunc Dominus.
 Tetra nimis volucris se vultibus ingerit almis,
 Et visa quondam concremat in specie.
 Sed spinis recubans, stimulis et punctus earum,
 Exsuperas vulnus illico vulneribus.
 Frangitur arte crucis vas, virus quo latitabat,
 Cum signat tanti dextera sancta Patris.
 Quem puer a sanctis precibus niger eliciebat,
 Virga Patris sistit, ac puer ater abit.
 Suscipe, sancte Pater, pueros, quos gloria Romæ
 Ad tua transmisit limina mente pia.
 Fratribus ipse tibi commissis mons dedit amnem,
 Rupe latex exit cum rogitas Dominum.
 Ferrum dum vepres resecat Gothus, insilit undis,
 Sed repetit manicam mox, ubi tinguis aqua.

Assiduam Placibus dum ferret gurgitis undam,
 Obsequiis sanctis hunc tulit unda fluens.
 Pergito, Maure celer, Pater illico providus, inquit,
 Jam trahit unda laci præcipitem puerum.
 Jussa ferens properat super undas, atque recurrit
 B Erepto puero, ceu per humum gradiens.
 Promptus ad omne malum dira cum mente sacerdos,
 Toxicæ quæ misit, sustulit ipse prius.
 Corruit ecce miser collapsi culmine tecti,
 Corpore confractus tartara sæva petit.
 Talia discipulus dum perfert nuncia cursim,
 Concussit sancti intima corda Patris.
 Cui pater indixit ob talis gaudia mortis,
 Ut lacrymis culpam defleat ipse suam.
 Panem tollit avis, quo virus texerat ille,
 Abdit ubi nullus cernere possit homo.
 Tu meritis almīs falsorum templa deorum,
 Vertisti in laudem, sancte, decusque Dei.
 Perfidus ille draco cœlo demersus ab alto,
 In famulum Christi talia dicta dabat.
 Quid, maledicte, tibi mecum est? Quid non, Benedicte,
 Quid me persequeris? quid mea jura rapis?
 Stat lapis immotus nimio præ pondere fixus,
 Quem residens hostis impius ille premit.
 Tollitur at subito Benedicti voce beati,
 Itque procul sessor, postmodo flamma vorax.
 Fratribus est falso comburere visa culinam,
 At Pater ut venit, visio falsa fugit.
 Attritus puer est murali mole peremptus,
 Suscitatur hunc, et opus jussit adire Pater.